

Tannlege i fri akademisk utfoldelse

Aslak Kringlegarden, også kjent som «kranglegarden», har vært leder av Akademikerne – frie yrker, eller Akademikerne-F, siden juni 2001. Han ble leder som følge av tilfeldigheter, skjebnen og egen vilje, forteller han på sin litt slepende, analytiske måte. Han hadde ikke lenger fartstid enn ett år før han ble leder for denne sammenslutningen i Akademikerne, men han var på rett sted til rett tid, som han selv sier. Han liker å jobbe sammen med de andre foreningene i Akademikerne og ser at det er lettere å nå frem til beslutningstagerne og få innflytelse når flere interessegrupper står sammen, enn når én yrkes- eller fagforening opererer alene. Lederen av frie yrker har i inneværende valgperiode automatisk styreplass i Akademikernes hovedstyre og har dermed anledning til å få innflytelse også den veien.

– Hvilke saker er de viktigste for Akademikerne-F?

– Frie yrker arbeider for å forbedre lovverket for selvstendig næringsdrivende, som utgjør mellom fem og seks prosent av arbeidsstyrken totalt sett. De viktigste sakene for oss i Akademikerne-F handler om rammebetingelser for disse. Det være seg drift, etableringsvilkår, skatt, pensjon eller rettigheter ved sykdom, svangerskap og arbeidsledighet. En selvstendig næringsdrivende betaler mer skatt enn lønns-mottakeren og har dårligere rettigheter ved sykdom og arbeidsledighet. Vi arbeider for å skape en ny kultur, idet vi opplever at lovverket, slik det er i dag signaliserer at det ikke er som selvstendig næringsdrivende samfunnet ønsker at man skal innrette seg. En stor sak vi har arbeidet mye med i det siste, er kvinnelige etablerere. Det er relativt få kvinner i selvstendig næringsvirksomhet, mens en økende andel av

De viktigste sakene for Akademikerne – frie yrker handler om rammebetingelser for selvstendig næringsdrivende; etablering, drift, skatt, pensjon og rettigheter ved sykdom, svangerskap og arbeidsledighet. – Vi arbeider for å skape en ny kultur, og har snøre og agn ute hele tiden, sier lederen for de frie, tannlegen Aslak Kringlegarden.

akademikerne er kvinner. Da Bondevik II-regjeringen ble dannet, sendte Akademikerne over et innspill mens de drev med sine forhandlinger i Asker. Dette resulterte i at et eget punkt i Sem-erklæringen er viet kvinner og deres rettigheter som selvstendig næringsdrivende i forbindelse med svangerskap og fødselspermisjon. Dette er et konkret resultat av vårt arbeid og et eksempel på at det nytter. Vi har krok og agn ute hele tiden, og av og til får vi napp.

– På hvilken måte har regjeringen

fulgt opp dette punktet i Sem-erklæringen?

– Det er ikke kommet noe konkret fra Bondevik II ennå, men vi følger opp i forhold til de aktuelle statsrådene.

– En annen viktig sak vi arbeider med, er dagpenger ved arbeidsledighet. Her er ikke tannleger rammet i nevneverdig grad, mens arkitektene som tilhører oss, er mer konjunkturutsatte. Alle i frie yrker synes det er urimelig at man må være lønsmottaker for å ha rett til dagpenger, og står sammen for

dem det gjelder i denne saken. Alle står sterkere når de andre er med på samme lag. I saker som spesielt angår oss, er det flott å ha leger, psykologer og andre med på laget, slik at vi står frem som en felles front og ikke bare én for- ening med særinteresser som ønsker å mele sin egen kake.

NTF er blant de tre største foreningene i frie yrker sammen med juristene og legene. Vi blir tatt hensyn til i stor grad. Nylig vedtatte vedtektsendringer for Akademikerne sier at leder og nestleder i seksjonsorganene skal ha en fri og uavhengig stilling. NTF får derved rett til ytterligere én styrerepresentant og Ulf Svensen, som jeg overtok etter, kommer nå inn i styret i frie yrker igjen.

– Hvordan ligger det an med kursvirksomheten deres, er det noe interessant på trappene der?

– De to kursene vi annonserte i høst, for henholdsvis nyetablerte og de som har drevet for seg selv en stund, måtte begge to avlyses på grunn av for få påmeldte. Det synes vi er veldig synd, og vi håper at tannleger som føler behov for slike eller andre kurs tar kontakt

med vår sekretariatsleder Knut S. Kjølstad i NTFs sekretariat og melder fra om dette til ham. Vi vil gjerne arrangere kurs, men må vite at det er interesse for det, sier Kringlegarden.

– Hvor står frie yrker i forhold til den nyetablerte sammenslutningen Akademikerne Helse?

– Akademikerne Helse ble stiftet i desember i forbindelse med den statlige overtakelsen av sykehusene og spesialisthelsetjenestene, og omfatter alle organisasjonene i Akademikerne som har medlemmer ansatt i helseforetakene. Tannlegeforeningen har foreløpig bare 26 medlemmer i disse foretakene. Akademikerne Helse vil ivareta forhandlingsspørsmål overfor arbeidsgiverforeningen NAVO. De offentlige tannlegenes fremtidige forankring vil avgjøre NTF-medlemmenes tilknytning til Akademikerne Helse, mens den nye sammenslutningen ikke berører eller skaper noen direkte ny situasjon for de private. Men når det er sagt, er det også slik at Akademikerne først og fremst forvalter et ansvar i forhold til offentlig ansatte. I NTF står offentlige

og private i et gjensidig avhengighetsforhold til hverandre, og det at offentlig ansatte har gode lønns- og arbeidsbetingelser kommer de private til gode, og omvendt. Vi skjeler til hverandre og det skaper dynamikk i det hele. Ytterligere dynamikk og muligheter for at tannlegene kan heve seg lønnsmessig, får vi ved at Akademikernes hovedstrategi i lønnspolitikken er å få mest mulig avgjort ved lokale oppgjør, sier Aslak Kringlegarden og forteller videre at det arbeides med et policydokument om helse i Akademikerne. – Her trekker vi tannhelse inn som en naturlig del av det generelle helsebegrepet og peker på at dette også bør gjenspeiles i form av økt statlig finansiering av all tannbehandling på linje med andre helsetjenester, avslutter han idet han sluker den siste kaffeslurken og løper til sitt møte i Akademikernes hovedorganisasjon, som er årsak til at han har tatt turen fra Tønsberg til Oslo en morgen tidlig i februar.

Tekst og foto: Ellen Beate Dyvi

KVALITET FOR HVER KRONE

"Jeg er fornøyd når kvaliteten og prisen passer meg, for da vet jeg at også pasienten smiler!"

Etatslege Tor Bjørnander

DENTRØDE

Dentroside ut, buke 1676, 3007 Elverum.
Tel: 32 89 00 53 Fax: 32 89 00 62 www.dentroside.no